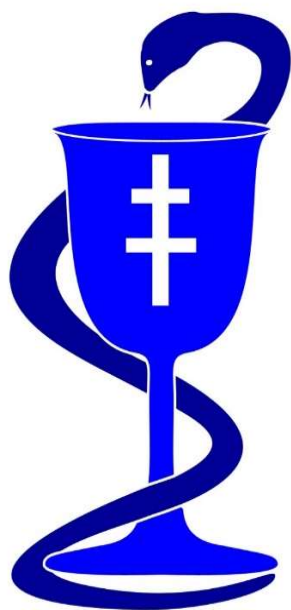

WIADOMOŚCI APTEKARSKIE

CZASOPISMO KIELECKIEJ OKRĘGOWEJ IZBY APTEKARSKIEJ

KIELCE 2022

Kielecka
Okręgowa
Izba
Aptekarska

Wiadomości Aptekarskie

Biuletyn informacyjny
Kielce, grudzień 2022

Zespół redakcyjny:

mgr farm. Anna Gołębiowska
mgr Małgorzata Piróg
mgr farm. Robert Gocał

*Wiary, która odmieni nasze serca,
Nadziei, że jutro będzie lepsze,
Miłości, która przetrwa najgorsze momenty w życiu.*

*Serdeczne życzenia radosnych Świąt
Bożego Narodzenia spędzonych
w gronie najbliższych.*

*Pięknie pachnącej choinki,
zdrowia i energii na co dzień oraz uśmiechu
i życzliwości na każdy dzień Nowego Roku.*

*Prezes KORA
Robert Gocał*

*Serdeczne podziękowania farmaceutom, którzy czynnie zaangażowali się
w tworzenie Wiadomości Aptekarskich, poświęcając czas oraz dzieląc się
swoją wiedzą i doświadczeniem.*

SPIS TREŚCI.

1. Słowo Prezesa KORA	5
2. Kalendarium Posiedzeń 2022 roku.....	6
3. Co wydarzyło się w 2022 roku	13
4. ...co w Prawie piszczu	17
• Komunikat Naczelnego Rzecznika OZ	17
• Komunikat dotyczący Roz. MZ w sprawie podstawowych warunków prowadzenia apteki.....	18
5. Profilaktyka Farmaceuci – pacjentom	18
6. Edukacja	22
• O igłach i podawaniu insuliny	22
• Sumaglutyd, liraglutyd, dulaglutyd	24
7. Jak wygląda praca farmaceuty w Norwegii	28
8. Rekreacja – Maraton MTB Anna Banaszek	32
9. Vademecum aptekarza	33
• Ustawowe obowiązki członków KOIA	33
• Ubezpieczenie OC farmaceutów	33
• Zakończenia okresu edukacyjnego	33
• Skreślenie z tytułu nieopłacania składek członkowskich.....	34
10. Pożegnanie	34
11. Statystyki ; podsumowanie 2022 roku	35

1. Słowo wstępne...

Kielecka Okręgowa Izba Aptekarska

Koleżanki, Koledzy, Farmaceuci...

Za nami kolejny rok pełen zmian i niespełnionych oczekiwań. Pomimo starań kilka ważnych dla naszego środowiska spraw nie zostało jeszcze załatwionych.

Najważniejszym problemem wskazanym przez farmaceutów w mijającym roku jest deficyt kadrowy. Braki farmaceutów na rynku pracy przekładają się na realne problemy aptek.

Nie możemy doczekać się dokończenia projektu nowelizacji ustawy refundacyjnej. Ministerstwo Zdrowia zaproponowało uregulowanie kwestii związanych z zasadami prowadzenia dyżurów aptecznych tak ważnych dla podmiotów prowadzących apteki, ale także dla powiatów i przede wszystkim pacjentów.

Spadek rentowności aptek i inflacja potęguje niezadowolenie farmaceutów – właścicieli aptek, którzy boją się utraty płynności finansowej ale także pracowników obawiających się stagnacji pensji.

Marże na leki refundowane są na poziomie, który nie zapewnia rentowności aptek i mimo tego, że resort zdrowia to rozumie i mówi o konieczności podniesienia marż urzędowych to projektowane zmiany w ustawie refundacyjnej zbyt długo czekają na finalizację

W rozmowach z Wami spotykam się także z opinią, że negatywnie na Waszą pracę wpływa brak ujednoczonych zasad realizacji recept, czy też brak jasnych wytycznych dotyczących interpretacji przepisów.

Ile z tych spraw zostanie w najbliższym czasie załatwionych? Rok 2023 to czas wyborów parlamentarnych, a to nigdy nie był dobry moment na podejmowanie decyzji - uwaga polityków będzie skupiona na przedwyborczych sprawach.

Jesień przyszłego roku to także koniec kadencji Kieleckiej Okręgowej Rady Aptekarskiej i wybory nowych władz. Już teraz zachęcam i zapraszam Was do czynnego udziału i zaangażowania się w naszą aptekarską codzienność.

Życzę sukcesów w życiu osobistym oraz zawodowym.

*Z aptekarskim pozdrowieniem
Prezes Okręgowej Rady Aptekarskiej*

Robert Gocał

2. Kalendarium Posiedzeń 2022 roku

- **Posiedzenia Kieleckiej Okręgowej Rady Aptekarskiej**

KORA 03.02.2022r.

Tematyka obrad:

1. Przyjęcie protokołu z Posiedzenia Kieleckiej Okręgowej Rady Aptekarskiej z dnia 16 grudnia 2021r.
2. Podjęcie uchwał w sprawie stwierdzenia Prawa Wykonywania Zawodu Farmaceuty.
3. Podjęcie uchwał w sprawie przedłużenia okresu edukacyjnego.
4. Podjęcie uchwały w sprawie organizacji Zjazdu Sprawozdawczego.
5. Sprawozdanie z Posiedzenia Naczelnej Rady Aptekarskiej.
6. Kalendarz posiedzeń KORA na 2022rok
7. Stanowisko Prezydium ws. zwrotów kosztów dojazdów na posiedzenia KORA
8. Zawiadomienie OROZ do OSA

KORA 28.03.2022r.

Tematyka obrad:

1. Otwarcie posiedzenia przez Prezesa KORA
2. Stwierdzenie prawomocności posiedzenia
3. Przyjęcie porządku obrad
4. Przyjęcie protokołu z Posiedzenia Kieleckiej Okręgowej Rady Aptekarskiej z dnia 3 lutego 2022r.
5. Sprawozdanie finansowe za rok 2021. – podjęcie uchwał
6. Zatwierdzenie prowizorium budżetowego na 2022 rok – podjęcie uchwał.
7. Informacje ws organizacji Zjazdu Sprawozdawczego.
8. OROZ – bieżące sprawy
9. Pomoc dla Ukrainy- propozycje członków KORA
10. Sprawy różne.

KORA 31.05.2022r.

Tematyka obrad:

1. Otwarcie posiedzenia przez Prezesa KORA
2. Stwierdzenie prawomocności posiedzenia
3. Przyjęcie porządku obrad
4. Przyjęcie protokołu z Posiedzenia Kieleckiej Okręgowej Rady Aptekarskiej z dnia 28 marca 2022r.
5. Sprawozdanie z Posiedzenia NRA.
6. Omówienie uwag zgłoszonych do Regulaminu OZA
7. Sprawy różne.

KORA 15.09.2022r.

Tematyka obrad:

1. Otwarcie posiedzenia przez Prezesa KORA
2. Stwierdzenie prawomocności posiedzenia
3. Przyjęcie porządku obrad
4. Przyjęcie protokołu z Posiedzenia Kieleckiej Okręgowej Rady Aptekarskiej z dnia 31 maja 2022r.
5. Sprawozdanie z Posiedzenia NRA
6. Sprawy różne, podsumowanie Szkolenia dla Farmaceutów z dnia 14.09.2022

KORA 27.10.2022r.

Tematyka obrad:

1. Otwarcie posiedzenia przez Prezesa KORA
2. Stwierdzenie prawomocności posiedzenia
3. Przyjęcie porządku obrad
4. Przyjęcie protokołu z Posiedzenia Kieleckiej Okręgowej Rady Aptekarskiej z dnia 15 września 2022r.
5. Wniosek o przedłużenie okresu edukacyjnego – podjęcie uchwał
6. Sprawozdanie z Posiedzenia NRA
7. Informacje ws organizacji Zjazdu Sprawozdawczego.
8. Podjęcie uchwały KORA w sprawie poparcia inicjatywy Dolnośląskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej
9. Sprawy różne.

• *Zjazd Sprawozdawczy Aptekarzy Kieleckiej Okręgowej Izby Aptekarskiej* 08.06.2022r. – przebieg zebrania

W 2022 roku Zjazd Aptekarzy KOIA odbył się w formie stacjonarnej według następującego porządku:

1. Otwarcie Zjazdu: Sprawdzenie obecności, Wybór przewodniczącego obrad, zastępcy i sekretarzy, Przyjęcie porządku obrad
2. Wybór komisji: mandatowej, uchwał i wniosków.

3. Podjęcie uchwały ws. Regulaminu Okręgowego Zjazdu Aptekarzy
4. Przedłożenie sprawozdań za rok 2021 z działalności organów Kieleckiej Okręgowej Izby Aptekarskiej: Kieleckiej Okręgowej Rady Aptekarskiej, Okręgowej Komisji Rewizyjnej, Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, Okręgowego Sądu Aptekarskiego
6. Pytania do przedstawionych sprawozdań
7. Podjęcie uchwał w sprawach:
 - 1) zatwierdzenia sprawozdań rocznych organów samorządu
 - 2) oceny działalności organów samorządu
 - 3) uchwalenie budżetu KOIA na rok 2021
 - 4) zatwierdzenie uchwał przedstawionych przez komisję uchwał i wniosków

- ***Posiedzenia Prezydium Kieleckiej Okręgowej Rady Aptekarskiej***

- **12.01.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Wniosek WIF o wydanie opinii o kandydacie na kierownika apteki ogólnodostępnej – 2 wnioski
2. Pismo Starostwa Powiatowego w sprawie opiniowania dyżurów
3. Skreślenie z listy członków KOIA – 2 wnioski
5. Sprawy różne

- **26.01.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Wniosek WIF o wydanie opinii o kandydacie na kierownika apteki ogólnodostępnej – 6 wniosków
2. Sprawy różne

- **09.02.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Wniosek WIF o wydanie opinii o kandydacie na kierownika apteki ogólnodostępnej – 4 wnioski
2. Podanie farmaceuty o zaopiniowanie na stanowisko kierownika apteki szpitalnej - 1 wniosek
3. Podanie farmaceuty o wpis na listę członków KOIA – 3 wnioski
4. Skreślenie z listy członków KOIA – 1
5. Sprawy różne

- **23.02.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Wniosek WIF o wydanie opinii o kandydacie na kierownika apteki ogólnodostępnej – 1 wniosek
2. Podanie o wydanie PWZ i wpis na listę członków KOIA – 1 wniosek
3. Podanie farmaceuty w sprawie wpisu na listę członków KOIA – 1 wniosek
4. Podanie o skreślenie z listy członków KOIA – 1 wniosek
5. Prowizorium budżetowe

6. Fundusz naukowy i Fundusz kulturalno-sportowy

7. Sprawy różne

• **09.03.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Podanie farmaceuty o zaopiniowanie na stanowisko kierownika działu farmacji szpitalnej- 1 wniosek
2. Podanie farmaceuty o wydanie Prawa Wykonywania Zawodu oraz wpis na listę członków KOIA – 4 wnioski
3. Skreślenie z listy członków KOIA – 1 wniosek
4. Sprawy różne

• **23.03.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Podanie farmaceuty o zaopiniowanie na stanowisko kierownika działu farmacji szpitalnej- 1 wniosek
2. Podanie o wydanie PWZ i wpis na listę członków KOIA – 1 wniosek
3. Wnioski o przyznanie gratyfikacji finansowej z Funduszu Naukowego za tytuł specjalisty w dziedzinie farmacji.
4. Podanie farmaceuty w sprawie wpisu na listę członków KOIA – 1 wniosek
5. Podanie o skreślenie z listy członków KOIA – 3 wnioski
6. Pismo Starostwa Powiatowego w sprawie harmonogramu dyżurów.
7. Sprawy różne – Problematyka spraw , którymi zajmuje się OROZ

• **06.04.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Wniosek WIF o wydanie opinii o kandydacie na kierownika apteki ogólnodostępnej – 2 wnioski
2. Podanie farmaceuty o wydanie Prawa Wykonywania Zawodu oraz wpis na listę członków KOIA – 1 wniosek
3. Skreślenie z listy członków KOIA – 1 wniosek
4. Pismo Starostwa Powiatowego w sprawie harmonogramu dyżurów.
5. Sprawy różne

• **27.04.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Wniosek WIF o wydanie opinii o kandydacie na kierownika apteki ogólnodostępnej – 2 wnioski
2. Podanie farmaceuty o wydanie zaopiniowanie na kierownika działu farmacji szpitalnej – 1 wniosek
3. Podanie farmaceuty o wydanie Prawa Wykonywania Zawodu oraz wpis na listę członków KOIA – 1 wniosek
4. Sprawy różne

- **11.05.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Wniosek WIF o wydanie opinii o kandydacie na kierownika apteki ogólnodostępnej – 2 wnioski
2. Podanie farmaceuty o wydanie Prawa Wykonywania Zawodu oraz wpis na listę członków KOIA – 1 wniosek
3. Pismo Starostwa Powiatowego w sprawie harmonogramu dyżurów.
4. Sprawy różne

- **25.05.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Wniosek WIF o wydanie opinii o kandydacie na kierownika apteki ogólnodostępnej – 2 wnioski
2. Podanie farmaceuty o wpis na listę członków KOIA – 1 wniosek
3. Sprawy różne

- **08.06.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Wniosek WIF o wydanie opinii o kandydacie na kierownika apteki ogólnodostępnej – 2 wnioski
2. Podanie farmaceuty o wpis na listę członków KOIA – 1 wniosek
3. Sprawy różne

- **22.06.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Podanie farmaceuty o wydanie opinii o kandydacie na kierownika apteki szpitalnej – wniosek
2. Podanie farmaceuty o wpis na listę członków KOIA – 1 wniosek
3. Sprawy różne

Organizacja szkolenia stacjonarnego dla farmaceutów we wrześniu 2022

- **13.07.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Wniosek WIF o wydanie opinii o kandydacie na kierownika apteki ogólnodostępnej – 2 wnioski
2. Podanie farmaceuty o wpis na listę członków KOIA – 1 wniosek
3. Podanie farmaceuty o skreślenie z listy członków KOIA – 1 wniosek
3. Sprawy różne

Projekt *Mobilne strefy zdrowia*

- **27.07.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Podanie farmaceuty o zaopiniowanie na kierownika działu farmacji szpitalnej – 1 wniosek
2. Podanie farmaceuty o wpis na listę członków KOIA – 1 wniosek
3. Sprawy różne

Organizacja szkolenia stacjonarnego dla farmaceutów we wrześniu 2022 ciąg dalszy

- **13.08.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Wniosek WIF o wydanie opinii o kandydacie na kierownika apteki ogólnodostępnej – 3 wnioski
2. Podanie farmaceuty o wpis na listę członków KOIA – 1 wniosek
3. Sprawy różne

Organizacja szkolenia stacjonarnego we wrześniu

Projekt Zdrowe Życie

Sesja naukowa Aptek Szpitalnych w Sandomierzu

Skarga na aptekę

- **24.08.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Wniosek WIF o wydanie opinii o kandydacie na kierownika apteki ogólnodostępnej
2. Podanie farmaceuty o zaaopiniowanie na kierownika działu farmacji szpitalnej – 1 wniosek
3. Podanie farmaceuty o skreślenie z listy członków KOIA – 1 wniosek
4. Pismo Starostwa Powiatowego dotyczącego opiniowania harmonogramu dyżurów
5. Podanie farmaceuty o wpis na listę członków KOIA – 1 wniosek
6. Sprawy różne

Organizacja szkolenia stacjonarnego dla farmaceutów we wrześniu 2022 ciąg dalszy

- **07.09.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Wniosek WIF o wydanie opinii o kandydacie na kierownika apteki ogólnodostępnej
2. Podanie farmaceuty o zaaopiniowanie na kierownika działu farmacji szpitalnej – 1 wniosek
3. Podanie farmaceuty o wpis na listę członków KOIA – 1 wniosek
4. Podanie farmaceuty o skreślenie z listy członków KOIA – 1 wniosek
5. Sprawy różne

- **21.09.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Wniosek WIF w Krakowie o wydanie opinii o kandydacie na kierownika apteki ogólnodostępnej
2. Podanie farmaceuty o zaaopiniowanie na kierownika działu farmacji szpitalnej – 1 wniosek
3. Podanie farmaceuty o skreślenie z listy członków KOIA – 1 wniosek
6. Sprawy różne

- **05.10.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Wniosek WIF o wydanie opinii o kandydacie na kierownika apteki ogólnodostępnej
 2. Podanie farmaceuty o zaaopiniowanie na kierownika działu farmacji szpitalnej – 1 wniosek
 3. Podanie farmaceuty o wpis na listę członków KOIA – 1 wniosek
 4. Podanie farmaceuty o skreślenie z listy członków KOIA – 1 wniosek
 5. Sprawy różne
- Organizacja Spotkania dla Młodych Farmaceutów
Relacja Pani Justyny Stanek z wydarzenia “Mobilne strefy zdrowia”

- **19.10.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Wniosek WIF o wydanie opinii o kandydacie na kierownika apteki ogólnodostępnej
2. Podanie farmaceuty o wpis na listę członków KOIA – 1 wniosek
3. Pismo Starostwa Powiatowego dotyczące opiniowania harmonogramu dyżurów
6. Sprawy różne

- **09.11.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Wniosek WIF o wydanie opinii o kandydacie na kierownika apteki ogólnodostępnej
 3. Podanie farmaceuty o wpis na listę członków KOIA – 1 wniosek
 4. Podanie farmaceuty o skreślenie z listy członków KOIA – 1 wniosek
 5. Pismo Starostwa Powiatowego dotyczące opiniowania harmonogramu dyżurów - 7 wniosków
 6. Sprawy różne
- Propozycje artykułów do Wiadomości Aptekarskich

- **23.11.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Podanie farmaceuty o wpis na listę członków KOIA – 1 wniosek
2. Podanie farmaceuty o skreślenie z listy członków KOIA – 2 wnioski
3. Sprawy różne

- **07.12.2022 Posiedzenie Prezydium**

Omawiane sprawy:

1. Wniosek WIF o wydanie opinii o kandydacie na kierownika apteki ogólnodostępnej
2. Podanie farmaceuty o wpis na listę członków KOIA – 1 wniosek
3. Skreślenie z listy członków KOIA z powodu nieopłacania składek członkowskich – 4 wnioski
3. Wniosek farmaceuty o wydanie opinii dla osoby odpowiedzialnej za prowadzenie hurtowni farmaceutycznej
4. Sprawy różne

3. Co przyniósł 2022 rok...

Po czasie pandemii, który prawie całkowicie ograniczył nasze kontakty stacjonarne, udało nam się powrócić do niektórych aktywności.

- **Zjazd Sprawozdawczy Kieleckiej Okręgowej Izby Aptekarskiej**

W tym roku zjazd Aptekarzy został przeprowadzony w formie stacjonarnej.

Nareszcie po dwóch latach mogliśmy się spotkać osobiście. Zjazd odbył się 8 czerwca 2022r. w Kielcach, w Hotelu Kameralnym. Uczestniczyło w nim 48 Delegatów.

Na Zejeździe zostały przedstawione sprawozdania Organów KOIA, podjęto stosowne uchwały. Dyskutowano o sprawach bieżących dotyczących farmaceutów.

Skonstruowano wnioski, które zostały przekazane do NIA.

Fot. 1 Prezydium Zjazdu

Fot. 2 Zjazd Aptekarzy KOIA 2022r.

Fot. 3 Zjazd Aptekarzy KOIA 2022r.

- **Szkolenie stacjonarne 14 września 2022r.**

W dniu 14 września 2022r. w Hotelu Tęczowy Młyn w Kielcach odbyło się szkolenie farmaceutów KOIA.

Tematyka wykładów:

„Zastosowanie melatoniny egzogennej w zaburzeniach rytmu snu u pacjentów po 55r. ż.” – dr hab. n. med. Adam Wichniak

„Wybrane zagadnienia związane z kontrolami w aptekach” – Inspektorzy WIF Kielce
Na spotkaniu wreszcie po długim czasie mogliśmy porozmawiać przy kawie.

Fot. 4 Szkolenie Farmaceutów KOIA 14.09.2022r

Fot. 5 Szkolenie Farmaceutów KOIA 14.09.2022r.

Fot. 6 Szkolenie Farmaceutów KOIA 14.09.2022r.

Fot. 7 Szkolenie Farmaceutów KOIA 14.09.2022r.

Fot. 8 Szkolenie Farmaceutów KOIA 14.09.2022r.

Fot. 9 Szkolenie Farmaceutów KOIA 14.09.2022r

- **Opieka nad zabytkowymi grobami aptekarzy**

Jak co roku KOIA pielęgnuje wieloletnią już tradycję podejmując się opieki i porządkowania kilkunastu zabytkowych grobów aptekarzy na Cmentarzu Starym w Kielcach. Najstarszy pochodzi 1845 roku. Nagrobki te zapomniane nie odwiedzane już przez bliskich przypominają nam o czasach minionych. Uznanie dla naszej inicjatywy wyraziło Muzeum Historii Kielc.

- Franciszek Pantoczek; zm 1899r., farmaceuta, właściciel apteki w Kielcach, uczestnik spisku ks. Piotra Ściegiennego w 1844r.

- Szymon Pantoczek; zm. 1845 ojciec Franciszka farmaceuta do 1816r. prowadził aptekę O. Cystersów w Koprzywnicy, następnie założył aptekę przy ul. Dużej w Kielcach.

- Bronisław Sasaki zm. 1914r. właściciel apteki, działacz Kieleckiego Towarzystwa Dobroczynności; kuzyn Stefana Żeromskiego.

- Władysław Kinastowski; zm. 1889r., prowizor farmacji.

- Irena Szmidtówna; zm. 1921r., aspirantka farmacji.

- Waclaw Honingman ; zm. 1919r. magister farmacji.

- Julian Sobczyk; zm. 1917r., farmaceuta

- Piotr Kuchciński; zm. 1893r. magister farmacji, właściciel apteki w Busku Członek Towarzystwa Warszawskiego Farmaceutycznego.

- Ludwig Filawski; zm. 1951r., mgr farmacji.

- Edward Niklewicz; zm. 1878., mgr farmacji

- Wiktor Sasaki; zm. 1857r., Aptekarz Wojska Polskiego w latach 1830-1831. Założyciel Komitetu Nadzorczego Sali Przytułku i Sali Ochrony Dzieci.

- Leonard Boratyński; zm. 1903r., prowizor farmacji.

Fot. 10 Bronisław Saski

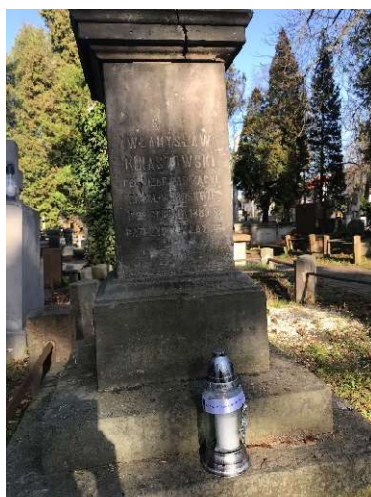
Fot. 11 Julian Sobczyk

Fot. 12 Ludwíg Filawski

Fot. 13 Leonard Boratyński

Fot. 14 Władysław Kinastowski

Fot. 15 Franciszek Pantoczek

• **Spotkanie dla młodych farmaceutów KOIA (PWZ2020-2022) 16 listopada 2022r.**

Spotkanie odbyło się w siedzibie KOIA przy ul. Okrzei 26/1, dla osób które nie mogły przybyć osobiście umożliwiono połączenie zdalne.

Tematyka spotkania:

1. Rola i zadania Samorządu Aptekarskiego w świetle obowiązujących przepisów prawa.
2. Źródła wiedzy. Skąd czerpać wiedzę do pracy w aptece.
3. Sprawy różne dotyczące zawodu.

Prelegentami byli Prezes KORA Robert Gocał, Z-ca Prezesa KORA Adrian Głogowski, Sekretarz Prezydium KORA Anna Gołębiowska.

Fot. 16,17,18 Spotkanie z Młodymi Farmaceutami 16.11.2022r.

- **Spotkanie Koła Farmaceutów Emerytów KOIA 07 grudnia 2022r.**

Po dwóch latach przerwy możliwy stał się powrót do wieloletniej tradycji – spotkań farmaceutów emerytów KOIA.

Bardzo miło było się spotkać wśród kolegów z przed lat. Uczestnicy spotkania byli bardzo zadowoleni z możliwości spotkania się i spędzenia wspólnie czasu w świątecznej atmosferze.

4. Co w prawie piszczy...

- **Komunikat Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Naczelnej Izby Aptekarskiej**

W związku z napływającymi do Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, informacjami o wykonywaniu przez farmaceutów zawodu bez przynależności do samorządu zawodu farmaceuty,

Zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty (Dz. U. z 2021, poz. 97 z późn. zm.) „Zawód farmaceuty może wykonywać osoba posiadająca prawo wykonywania zawodu farmaceuty, która złożyła ślubowanie i jest wpisana do rejestru farmaceutów, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich.”. Jak stanowi art. 26 ww. ustawy „Osoby wykonujące zawód farmaceuty są zrzeszone w samorządzie zawodu farmaceuty. Przynależność do samorządu zawodu farmaceuty jest obowiązkowa dla farmaceutów wykonujących zawód farmaceuty.”. **Z powyższego jednoznacznie wynika, że jednym z niezbędnych warunków wykonywania zawodu farmaceuty jest przynależność do samorządu zawodu farmaceuty. Osobą bowiem uprawnioną do wykonywania zawodu farmaceuty nie jest jedynie osoba, która posiada Prawo Wykonywania Zawodu, ale osoba, która jest wpisana do rejestru farmaceutów jako osoba przynależąca do samorządu zawodu farmaceutów.** Niespełnienie tego warunku skutkuje tym, że osoba wykonująca zawód farmaceuty należy do grona osób, które wykonują go nie spełniając prawem przewidzianych warunków. Jak stanowi art. 80 ustawy o zawodzie farmaceuty: „Kto nie posiadając wymaganych uprawnień sprawuje opiekę farmaceutyczną, udziela usługi farmaceutycznej lub wykonuje zadania zawodowe, o których mowa w art. 4 ust. 4, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”. Art. 81 ww. ustawy stanowi z kolei: „1. Kto powierza wykonywanie zawodu farmaceuty

osobie, która nie posiada wymaganych uprawnień, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności. 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie podlega grzywnie.”.

Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej
mgr farm. Dominik Lakota (źródło: NIA.ORG.pl)

- **Komunikat dotyczący wejścia w życie nowego rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie podstawowych warunków prowadzenia apteki**

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 października 2022 r. w sprawie podstawowych warunków prowadzenia apteki (Dz. U. 2022, poz. 2363 z dnia 18 listopada 2022 r.) wchodzi w życie z dniem 3 grudnia 2022 r.

W § 16 tego rozporządzenia ujęto przepis przejściowy, który stwierdza: „Przedsiębiorcy, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, jednostki budżetowe oraz podmioty lecznicze w formie jednostki wojskowej, prowadzący w dniu wejścia w życie rozporządzenia apteki dostosują się do wymagań określonych w niniejszym rozporządzeniu w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia, a w przypadku obowiązków dotyczących stosowania urządzeń oraz wyposażenia, o których mowa w § 2 ust. 2 i 3, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia”.

Ze wskazanego przepisu wynika, że ustawodawca rozróżnił dwa okresy na dostosowanie prowadzonej apteki do nowych wymogów wynikających z ww. rozporządzenia.

Co do zasady termin na dostosowanie się do wymogów ujętych w nowym rozporządzeniu wynosi 6 miesięcy od dnia wejścia w życie, tzn. upływa w dniu 3 maja 2023 r.

Natomiast w odniesieniu do wymogu, o którym mowa w § 2 ust. 2 i 3 rozporządzenia, termin ten wynosi 12 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia, tzn. upływa w dniu 3 grudnia 2023 r.

W § 2 ust. 2 i 3 rozporządzenia mowa jest o następujących wymogach na prowadzenie aptek:

*** [ust. 2]: „W aptece zapewnia się:**

*** w pomieszczeniach, w których sporządza się leki recepturowe i apteczne oraz produkty lecznicze homeopatyczne, oraz w pomieszczeniach, które służą do przechowywania produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, surowców farmaceutycznych i wyrobów medycznych, wyposażenie do całodobowego monitorowania temperatury i wilgotności,**

*** w urządzeniach chłodniczych, które służą do przechowywania produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, surowców farmaceutycznych i wyrobów medycznych, wyposażenie do**

monitorowania temperatury

– mające świadectwo wzorcowania wydane przez akredytowane laboratorium wzorcujące oraz system umożliwiający odpowiednio zapis temperatury lub wilgotności oraz powiadamianie o przekroczeniach w zakresie parametrów temperatury lub wilgotności”;

*** [ust. 3]: „Do sporządzania leków recepturowych, leków aptecznych i produktów leczniczych homeopatycznych stosuje się urządzenia oraz wyposażenie, o których mowa w ust. 2, podlegające okresowym przeglądom, konserwacji i kalibracji zgodnie z wymaganiami określonymi przez producenta lub w Farmakopei Polskiej lub Farmakopei Europejskiej, lub innych farmakopeach uznawanych w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz na podstawie analizy ryzyka”.**

Oznacza to, że § 2 ust. 2 i 3 rozporządzenia odnosi się do obowiązku posiadania przez aptekę wyposażenia do całodobowego monitorowania temperatury i wilgotności oraz poddawania go okresowym przeglądom, konserwacjom i kalibracjom.

Tym samym wejście w życie tego nowego obowiązku, który wzbudza uzasadnione kontrowersje w środowisku farmaceutycznym i nie ma uzasadnienia merytorycznego, odroczone w czasie do dnia 3 grudnia 2023 r.

mgr farm. Kamil Furtak

Sekretarz Okręgowej Rady Aptekarskiej Dolnośląskiej Izby Aptekarskiej we Wrocławiu

r. pr. Piotr Sędkak Prawnik Dolnośląskiej Izby Aptekarskiej we Wrocławiu

(źródło: dia.oia.gov.pl/)

5. Farmaceuci pacjentom – Profilaktyka

Farmaceuci KOIA brali udział w kilku akcjach z zakresu profilaktyki prozdrowotnej.

- „Zdrowe życie” – akcja plenerowa 24-25.09.2022r. Busko Zdrój

Przez dwa dni Busko-Zdrój stało się stolicą profilaktyki. To tu setki mieszkańców i kuracjuszy z całej Polski mogło skorzystać z darmowych badań, konsultacji, porad w mobilnej strefie „Zdrowe Życie” – projektu organizowanego pod patronatem Pary Prezydenckiej. Zainteresowanie było ogromne – chętni ustawiali się w kolejce jeszcze przed otwarciem strefy. A można było między innymi zmierzyć sobie poziom cukru i natlenienia krwi, ciśnienie tętnicze, wykonać ekg, usg płuc, spirometrię, mammografię, skorzystać z konsultacji internistycznej, pulmonologicznej, radiologicznej, kardiologicznej, dermatologicznej, dietetycznej czy farmaceutycznej.

Z ramienia Kieleckiej Okręgowej Izby Aptekarskiej w akcji wzięły udział **Mgr farm. Justyna Stanek** i **mgr farm. Kamila Klimczyk**.

Wielu odwiedzających skorzystało z konsultacji farmaceutycznych. wyjaśniały między innymi czym jest polipragmazja czy jak stosować suplementy diety oraz zioła, jakich leków nie można ze sobą łączyć.

Fot. 13 Mgr farm. Justyna Stanek.

Fot. 14 Mgr farm. Kamila Klimczyk

Fot. 15 Busko-Zdrój 24-25.09.2022r.

Fot. 16 Busko-Zdrój 24-25.09.2022r..

- **„Jak może pomóc farmaceuta w aptece” - Klub Seniora ul. Konopnickiej Kielce 27.10.2022r.**

Spotkanie z pacjentami w Klubie Seniora z organizowane w kooperacji z Oddziałem NFZ w Kielcach. Wykłady dla pacjentów przeprowadzili **mgr farm. Kamila Klimczyk i mgr farm. Robert Gocał**, którzy później rozmawiała indywidualnie z uczestnikami i odpowiadała na pytania. Poruszone zagadnienia/tematy:

- Lek oryginalny a zamiennik
- Szczepienia – czy warto się zaszczepić ?
- Szczepienie na czym polega? Składniki szczepionek. Bezpieczeństwo.
- Po co się szczepić?

Fot. 17,18 Kielce 27.10.2022r. Mgr farm. Joanna Krupińska , Kamila Klimczyk, Robert Gocał

- **„Jak może pomóc farmaceuta w aptece” - Klub Seniora ul. Marszałkowska Kielce 03.11.2022r.**

Kolejne spotkanie z pacjentami w ramach akcji zorganizowanej z Oddziałem NFZ, na którym mgr farm. Robert Gocał przybliżył pacjentom następującą tematykę:

- Lek, a Suplement Diety
- Co to jest Polipragmazja
- Samoleczenie
- Utylizacja leków

Fot. 19,20 Kielce 03.11.2022r. Mgr farm. Robert Gocał

6. Edukacja

- **O igłach i podawaniu insuliny słów kilka...**

mgr farm. Anna Gołębiowska

Jest to oczywiste, że prawidłowe podanie leku wpływa na skuteczność jego działania i leczenie danej jednostki chorobowej. W przypadku farmakoterapii insuliną należyte jej podanie wpływa na prawidłową glikemię, zapobiega powikłaniom cukrzycy. Może wydawać się, że to żadna różnica, że to tylko cyfry...ale te cyfry mają znaczenie.

Na rynku znajdują się różne długości i grubości igieł do wstrzykiwania insuliny.

Poniższe zdjęcie obrazuje różnice w długości igieł:

Insulinę należy wstrzykiwać podskórnie. Optymalna głębokość podania insuliny wynosi **4-5mm**. Dlatego jest oczywistym, że najwłaściwsze igły do iniekcji to te najkrótsze. Zastosowanie igieł dłuższych powoduje, że insulina będzie podana do tkanki mięśniowej co skutkuje jej szybszym działaniem. Taka iniekcja jest bolesna, może powodować krwawienie. Zastosowanie igieł krótkich wymaga podania insuliny pod kątem prostym, nie wykonuje się „fałdki” skórnej. Jeśli pacjent posiada igły dłuższe tj. **6mm lub 8 mm** zasadne jest wykonanie fałdu skórniego aby nie doszło do domięśniowego podania insuliny.

Kolejna ważna kwestia to informacja, że igły do wstrzykiwania insuliny służą do jednorazowego użytku. Jako farmaceuta, praktyk wiem, że pacjenci potrafią tę samą igłę wykorzystywać wiele razy. Udowodniono, że ponowne, wielorazowe wykorzystanie tej samej igły prowadzi do bólu przy iniekcji, zwiększonego ryzyka zakażenia oraz zmian lipodystroficzných (upośledzenia budowy tkanki tłuszczowej). Prawdopodobnie częstsze jest także występowanie hipoglikemii.

Dzięki refundacji igieł do insuliny (od stycznia tego roku) ten zły nawyk zaczyna zanikać. Refundacja igieł ma jednak pewne ograniczenia. W obwieszczeniu zawarta jest informacja, że jednemu pacjentowi przysługuje do 4 opakowań igieł na rok. Poziom odpłatności wynosi 30%.

Tab. Refundowane igły do insuliny:

Nazwa igieł, rozmiar	Ilość w opakowaniu	Opłata pacjenta (od 01.11.2022)
BD Micro-Fine Plus 0,25x5 mm (31G), igły	100 szt	10,61 zł
BD Micro-Fine Plus 0,30x8 mm (30G), igł	100 szt	10,61 zł
Easydrip Classic 0,25x5 mm (31G), igły	100 szt	5,43 zł
Easydrip Classic 0,30x8 mm (30G), igły	100 szt	5,43 zł
Iglessy 0,23x4 mm (32G), igły	100 szt	5,45 zł
Iglessy 0,25x5 mm (31G), igły	100 szt	5,45 zł
Iglessy 0,25x6 mm (31G), ig	100 szt	5,45 zł
Iglessy 0,30x8 mm (30G), igły	100 szt	5,45 zł
PIC Insupen Orginal 0,25x5 mm (31G), igły	100 szt	5,62 zł
PIC Insupen Orginal 0,30x8 mm (30G), igły	100 szt	5,62 zł

Na koniec wskazówka praktyczna- igły do insuliny wydaje się w pełnych opakowaniach, a zamiana na inny rodzaj jest dopuszczalna.

- **Semaglutyd, liraglutyd, dulaglutyd... hitowe leki w ostatnim czasie**

mgr farm. Anna Gołębiowska

Leki z grupy analogów GLP-1 w ostatnim czasie są bardzo popularne a dodatkowo borykamy się z problemami by je zamówić dla pacjentów. Warto zatem wiedzieć z czego wynika ich tak duża popularność, dlaczego są tak chętnie stosowane i jak działają. Mam nadzieję, że poniższy artykuł okaże się w tym pomocny.

Agoniści receptora GLP-1 należą do leków inkretynowych, naśladują działanie peptydu glukagonopodobnego typu 1 – hormonu jelitowego uwalnianego do krążenia w odpowiedzi na strawiony pokarm, który reguluje stężenie glukozy we krwi poprzez nasilenie wydzielania insuliny przez komórki β trzustki w mechanizmie zależnym od glukozy, **hamuje wydzielanie glukagonu, spowalnia opróżnianie żołądka i hamuje łaknienie**. GLP-1 jest rozkładany przez peptydazę dipeptydylową IV (DPP-4). Analogi GLP-1 są odporne na działania DPP-4 i działają dłużej niż GLP-1. Analogi GLP-1 stosuje się jako leki dodatkowe u chorych na cukrzycę typu 2, u których leczenie samą pochodną sulfonilomocznika lub metforminą nie zapewniło odpowiedniej kontroli glikemii.

Pierwotna rejestracja i zastosowanie analogów GLP-1 dotyczyła terapii cukrzycy typu 2. Jednak mechanizm działania i efekt działania sprawiły, że leki te popularność zyskały w leczeniu otyłości. Leki te zmniejszają masę ciała i masę tłuszczową ponieważ ograniczają podaż kalorii i hamują łaknienie. Ponadto semaglutyd zmniejsza ochotę na pokarmy wysokotłuszczowe.

Analogi GLP-1 analog GLP-1 wytworzony w komórkach *Saccharomyces cerevisiae* metodą rekombinacji DNA.

Na polskim rynku dostępne są następujące substancje czynne należące do GLP-1:

- **semaglutyd (Ozempic, Rybelsus lek doustny)**, Wegovy- zarejestrowany ale niedostępny w Polsce),

- **liraglutyd** (Sexenda, Victoza)

- **dulaglutyd** (Trulicity).

Leki te podawane są podskórnie. Wstrzykuje się je w brzuch, udo lub ramię. Miejsce wstrzyknięcia dobrze jest zmieniać. Zaletą stosowania tych leków jest częstotliwość stosowania. Oprócz leku Saxenda, inne analogi, podaje się raz w tygodniu o dowolnej porze dnia, podczas posiłku lub między posiłkami

Liraglutyd (substancja czynna w leku Saxenda) jest jedynym lekiem wskazanym dla dzieci i młodzieży. Można go podawać **dzieciom >12 roku życia**, które cierpią na otyłość (sklasyfikowaną według siatek centylogowych) lub mają >60 kg. Preparat zarejestrowany jest w celu kontroli masy ciała u pacjentów dorosłych z otyłością (BMI \geq 30 kg/m²) lub nadwagą (BMI 27-30 kg/m²) z co najmniej jednym schorzeniem towarzyszącym nadwadze

np. cukrzyca typu 2, nadciśnienie, dyslipidemie, obturacyjny bezdech senny lub choroba sercowo-naczyniowa. Liraglutyd wykazuje mniejszą skuteczność niż semaglutyd.

Dulaglutyd (substancja czynna leku Trulicity)

Wstrzykiwacz półautomatyczny napełniony jest przeznaczony do jednorazowego użycia, wygląda inaczej niż wstrzykiwacze z pozostałymi analogami.

Nazwa	Dawka, ilość w opakowaniu	Wskazanie do stosowania	Obecność igieł w opakowaniu	Warunki przechowywania
Ozempic	0,25 mg roztwór do wstrzykiwań 1 wstrzykiwacz po 1,5 ml	- niedostatecznie kontrolowana cukrzyca typu 2 w monoterapii, u pacjentów, u których stosowanie metforminy jest niewskazane ze względu na nietolerancję lub istniejące przeciwwskazania, - w skojarzeniu z innymi produktami leczniczymi stosowanymi w leczeniu cukrzycy	tak, 4 jednorazowe igły NovoFine Plus	- przed zastosowaniem Przechowywać w lodówce (2°C – 8°C) - po otwarciu przechowywać w temperaturze poniżej 30°C lub w lodówce (2°C – 8°C).
	0,5 mg roztwór do wstrzykiwań 1 wstrzykiwacz po 1,5 ml			
	1 mg roztwór do wstrzykiwań 1 wstrzykiwacz po 1,5 ml			
Saxenda Saxenda	6 mg/ml , roztwór do wstrzykiwań w fabrycznie napełnionym wstrzykiwaczu 3 peny w opakowaniu	kontrola masy ciała w przypadku otyłości lub nadwagi z przynajmniej jedną chorobą współistniejącą związaną z nieprawidłową masą ciała, taką jak zaburzenia gospodarki węglowodanowej (stan przedcukrzycowy lub cukrzyca typu 2), nadciśnienie tętnicze, dyslipidemia lub obturacyjny bezdech senny	nie	- w lodówce (2°C – 8°C 18 - po pierwszym użyciu: w temperaturze poniżej 30°C lub przechowywać w lodówce (2°C – 8°C).
Trulicity	0,75 mg /0,5 ml roztwór 2 wstrzykiwacze półautomatyczne	Jak w przypadku leku Ozempic	automatyczny wstrzykiwacz	- przed zastosowaniem w lodówce (2°C – 8°C) - podczas stosowania może być przechowywany poza lodówką nie dłużej niż przez 14 dni w temperaturze nieprzekraczającej 30°C.
	1,5 mg / 0,5 ml roztwór 2 wstrzykiwacze półautomatyczne			
	3 mg / 0,5 ml roztwór 2 wstrzykiwacze półautomatyczne			
	4,5 mg / 0,5 ml roztwór 2 wstrzykiwacze półautomatyczne			
Victoza	6 mg/ml , roztwór do wstrzykiwań w fabrycznie napełnionym wstrzykiwaczu 2 wstrzykiwacze po 3 ml roztworu	Jak w przypadku leku Ozempic	nie	- przed użyciem przechowywać w lodówce (2°C–8°C). - po pierwszym użyciu w temperaturze poniżej 30°C lub w lodówce (2°C–8°C).

Tab. Analogi GLP-1 stosowane podskórnice

Tab. Częstotliwość stosowania analogów GLP-1:

Ozempic	Trulicity	Saxenda	Victoza	Rubelsus
1 dawka co 7 dni	raz na 7 dni	raz na dobę	raz na dobę	1 tabl. każdego dnia

W Polsce refundowane są dwa preparaty zawierające analogi GLP-1: *Trulicity*® oraz *Ozempic*®.

Chociaż warunki uzyskania refundacji są dosyć wymagające to i tak leki znalazły uznanie wielu pacjentów. Na tę chwilę wiadomo, że ilość działań niepożądanych jest niewielka a korzyści z ich stosowania są liczne.

Rybelsus czyli semaglutyd w postaci doustnej:

Na rynku aptecznym dostępny jest także semaglutyd w postaci tabletek do podania doustnego. Rybelsus dostępny jest w następujących dawkach: **3 mg, 7 mg, 14 mg**. Ten produkt leczniczy należy przyjmować na pusty żołądek o dowolnej porze dnia. Pacjenci powinni odczekać co najmniej 30 minut przed posiłkiem lub napojem, lub przed przyjęciem innych doustnych produktów leczniczych. Skrócenie tego czasu poniżej 30 minut spowoduje zmniejszenie wchłaniania semaglutylidu.

Producent podaje także informacje na temat zmiany postaci leku z semagutydem. Może to być korzystne w przypadku trudności z dostępnością formy podskórnej. *„Ze względu na dużą zmienność farmakokinetyczną semaglutylidu podawanego doustnie, nie można przewidzieć, jaki będzie rezultat zmiany leczenia semaglutylidem podawanym doustnie na semaglutylid podawany podskórnie. Ekspozycja po podaniu doustnym semaglutylidu w dawce 14 mg raz na dobę jest porównywalna do ekspozycji semaglutylidu podawanego podskórnie w dawce 0,5 mg raz w tygodniu. Nie ustalono dawki doustnej odpowiadającej dawce 1,0 mg semaglutylidu podawanego podskórnie.”*

Inne, korzystne działanie analogów GLP-1:

Receptory GLP-1 występują także w sercu, naczyniach układu krążenia, układzie immunologicznym i nerkach. W badaniach klinicznych semaglutyd wywierał korzystny wpływ na stężenie lipidów w osoczu, obniżał skurczowe ciśnienie krwi oraz zmniejszał stan zapalny. W badaniach na zwierzętach semaglutyd zmniejszał rozwój miażdżycy tętnic poprzez zapobieganie rozwojowi blaszki miażdżycowej i zmniejszanie stanu zapalnego blaszki

- kardioprotekcja - leki te opóźniają wystąpienie powikłań kardiologicznych, a tym samym potencjalnie przedłużają życie pacjentów,
- opóźnienie rozpoczęcia insulinoterapii i zmniejszenie zapotrzebowania na insulinę. U części pacjentów udaje się obniżyć dawki insuliny (spadek zapotrzebowania) lub nawet ją odstawić w leczeniu cukrzycy typu 2
- obniżenie masy ciała – znaczna grupa pacjentów z cukrzycą typu 2 ma za wysoką masę ciała. Spadek masy ciała może poprawić wyniki związane z leczeniem cukrzycy, ale także innych chorób towarzyszących.

- wysokie bezpieczeństwo stosowania – rzadkie działanie uboczne po zastosowaniu leków, niewiele przeciwwskazań do ich stosowania.
- korzystna forma podania – większość analogów GLP-1 jest stosowana tylko raz w tygodniu, co zwiększa wygodę terapii.
- nie powodują hipoglikemii - Każda hipoglikemia niesie ze sobą ryzyko groźnych powikłań. Analogi GLP-1 powinny być rozważone w terapii cukrzycy drugiego typu jeśli pacjent ma ryzyko lub wystąpiły u niego incydenty sercowo-naczyniowe (np. udar, zawał).

Minusem kuracji jest niewątpliwie wysoki koszt. Czym jest on jednak z naszym zdrowiem i dobrą kondycją?!

Dla chętnych polecam filmy instruktażowe jak należy podawać analogi GLP-1. Pacjenci mogą nas pytać jak stosować te leki a naszym obowiązkiem jest udzielić informacji.

<https://www.edukacjaucukrzycy.pl/instrukcje-obslugi>

7. Wybrane aspekty pracy w norweskiej aptece

dr farm. Piotr Włodno członek KOIA

Fot. 21 dr farm. Piotr Włodno

Doktor nauk farmaceutycznych, pracuje na stanowisku provisorfarmasøyt w Bergen, a oprócz zainteresowania farmacją pasjonuje się językiem hiszpańskim i obecnie jest też studentem drugiego roku na kierunku Filologia Hiszpańska i Studia Latinoamerykańskie na Uniwersytecie w Bergen

Wyjechałem do Norwegii 10 lat temu i był to pewnego rodzaju przypadek. Pewnego dnia znalazłem w Internecie ogłoszenie o możliwości pracy w Norwegii i postanowiłem spróbować z okazji, tym bardziej, że proces uznawania dyplomu z Unii Europejskiej jest bardzo uproszczony. Wydawało mi się to nieco egzotyczne, ale temat wyjazdu opiszę w innym artykule, a skupię się tutaj na roli farmaceuty w systemie zdrowia i pracy w aptece, która może dawać w Norwegii dużo satysfakcji. Studia farmaceutyczne wyglądają w Norwegii

niewielu odmiennie i dzielą się na 3 plus 2 co oznacza, że można otrzymać licencjat z farmacji, ale nie ma się wtedy uprawnień do bycia kierownikiem apteki i otrzymuje się niższą pensję. Postaram się opisać ogólne obowiązki i czynności farmaceuty wykonywane każdego dnia w aptece bez opisywania wszystkich szczegółów.

W Norwegii dominują 3 wielkie sieci apteczne: Apotek 1, Vitusapotek i Boots, są to firmy z kapitałem zagranicznym, które zdominowały norweski rynek aptek, placówek prywatnych jest niewiele. Personel apteczny składa się z farmaceutów, techników farmaceutycznych i pomocy aptecznych. Większą część czasu pracy technicy spędzają w samoobsłudze i tutaj należy zaznaczyć, że technik nie może bez sprawdzenia farmaceuty wydać sam leku. Technik może przyjąć receptę, naszykować leki, ale zanim dostanie je pacjent, farmaceuta musi zatwierdzić recepty swoim hasłem. Cały proces wygląda w następujący sposób - pacjent przychodząc do apteki ma obowiązek pokazać dokument tożsamości i na podstawie numeru personalnego pracownik apteki pobiera recepty elektroniczne, które zawierają leki i dawkowanie zapisane przez lekarza i tutaj zaczyna się ta najtrudniejsza i ciekawa część pracy. Farmaceuta ma obowiązek sprawdzić, czy pacjent otrzymał recepty na prawidłowe leki i czy dawkowanie jest właściwe, a w przypadku braku leku na rynku zaproponować inny preparat, czy inną dawkę i dostosować dawkowanie. Może się zdarzyć, że np. brakuje klindamycyny w kapsułkach wtedy należy zamienić na zawiesinę i wpisać w system nowe dawkowanie dopasowane dla danego pacjenta To oczywiście prosty przykład, ale zdarzają się bardziej skomplikowane zamiany np. kropli do oczu na maść, antybiotyków kroplach czy tabletkach na antybiotyki w zawiesinie, kremu na maść i odwrotnie, leków w postaci tabletek na inne formy, a w szczególności w przypadki dzieci i leków weterynaryjnych sprawdzić dawkowanie w oparciu o masę ciała. W czasie wizyty pacjenta w aptece mamy dostęp do historii recept i leków, które pacjent zażywa i farmaceuta powinien też sprawdzić czy np. nowa większa dawka na receptce jest spowodowana błędem lekarza czy w rzeczywistości pacjent ma ją zwiększyć czy zmniejszyć i w przypadku wątpliwości farmaceuta musi podjąć odpowiednie działania- przeprowadzić krótką rozmowę z pacjentem, aby upewnić się, że pacjent jest świadomy wprowadzonych zmian lub w przypadku większych wątpliwości skontaktować się z lekarzem. Następnym ważnym elementem są interakcje, które muszą być wzięte pod uwagę np. pacjent dostał receptę na amlodypinę i widzimy w historii, że zażywa on również simwastatynę, wtedy należy rozważyć możliwość interakcji. Interwencja w tego rodzaju receptach może polegać na ocenie farmaceutycznej bez kontaktu z lekarzem, można zadzwonić do lekarza i przedyskutować zastosowane leki lub w niektórych przypadkach wystarczy rozmowa z pacjentem, gdyż często się zdarza, iż pacjent jest świadomy możliwych interakcji, ale one u niego nie występują i nie ma potrzeby żadnych dodatkowych działań. Pacjenci są wdzięczni za pomoc a i o rozmowę z lekarzem też jest o wiele prościej niż w Polsce. Nie jest też tak, że należy pamiętać każde dawkowanie czy interakcję, pomagają nam oczywiście systemy komputerowe, ale to farmaceuta podejmuje ostateczną decyzję i żaden system go nie zastąpi. Należy również podkreślić, iż tylko farmaceuta ma prawo rozmawiać z lekarzem i czy innymi przedstawicielami zawodów medycznych. Po kontroli recept na każde opakowanie naklejamy naklejkę z imieniem i nazwiskiem, przeznaczeniem leku, dawkowaniem i dodatkowymi informacjami jak np. Z posiłkiem czy bez, połykać w całości, wypłukać jamę ustną itp. I tak w przypadku simwastatyny będzie to wyglądało następująco:

Piotr Adam Włodno

LEK OBNIŻAJĄCY POZIOM CHOLESTEROLU

1 tabletka wieczorem

Taka nalepka musi być prosta i zrozumiała dla pacjenta stąd też określenie LEK NA CHOLESTEROL mogłoby zostać użyte, mimo że nie wydaje się całkiem poprawne, ale to farmaceuta podejmuje o tekście, który będzie naklejony na opakowanie i powinien dobrać słowa tak, aby były zrozumiałe dla odbiorcy. System tych naklejek jest połączony z systemem komputerowym i jest to obowiązkowe narzędzie pracy farmaceuty. Pacjent powinien też otrzymać ustną wystarczającą informację o swoich lekach, oczywiście najczęściej osoba, która zażywa coś stale nie potrzebuje za każdym razem dodatkowych informacji, ale można np. latem wspomnieć o wpływie słońca na skórę w przypadku np. niektórych leków moczopędnych.

Dodatkowo, jeśli pacjent zaczyna zażywać nowy lek np. na nadciśnienie czy przeciwzakrzepowy można z nim przeprowadzić rozmowę o lekach, interakcjach, wątpliwościach czy efektach niepożądanych, która trwa około 10 minut. Często pacjent uzyskał już informację od lekarza, ale celem takich przeglądów jest utrwalenie pewnych kluczowych elementów terapii jak i też upewnienie pacjenta o jej bezpieczeństwie. Takie rozmowy są dwie, jedna na początku terapii i druga po kilku tygodniach, aby ustalić, czy pacjent zażywa lek stale, czy doświadczył jakichś efektów niepożądanych, mogą się one odbyć zarówno w aptece jak i przez telefon a za tę usługę apteka pobiera refundację od norweskiego odpowiednika NFZ. Podobną usługą w ramach opieki farmaceutycznej jest poradnictwo w przypadku leków wziewnych, dzięki któremu można zmniejszyć ilość leków czy dawkę, gdyż wiele razy zdarza się, iż pacjent twierdzi, że lek nie działa a sam nie wykonuje prawidłowo inhalacji. Wielu pacjentów twierdzi potem, że lek jednak jest skuteczny, a wcześniejsze niepowodzenie terapii wynikało z błędnej techniki inhalacji. Wszelkiego rodzaju porady odbywają się dyskretnie przy pierwszym stole lub w pokoju informacyjnym. Uważam, że każdy farmaceuta jest w stanie świadczyć usługi farmaceutyczne, gdyż studia składają się z wielu przedmiotów i farmaceuci posiadają olbrzymią wiedzę, która, kiedy ja pracowałem w Polsce nie była w pełni wykorzystywana i myślę, że system, który tutaj istnieje jest odpowiedni, czyli: kursy online zakończone testem a jako pomoc do przeprowadzania rozmów z pacjentem pomocne są formularze zawierające zagadnienia, które należy poruszyć i pytania, które należy zadać w czasie takiej porady. Dodatkowo ciekawe są krótkie szkolenia, w których jeden pracownik apteki odgrywa rolę pacjenta a drugi farmaceuty i można je zorganizować na we własnym zakresie w czasie godzin pracy. Taka usługa dotyczy też wybranego problemu, np. leków obniżających ciśnienie czy cholesterol, wobec tego jest się w stanie omówić go z pacjentem w miarę szczegółowo.

Stanowiska do obsługi pacjentów mają wygląd boksów i pacjent czuje się w miarę swobodnie a dodatkowo istnieje system numerków i czekający w kolejce są oddaleni od reszty pacjentów. To samo dotyczy szczepień, które są podawane w pokoju informacyjnym za zamkniętymi drzwiami a receptę na szczepionkę przeciwko grypie i COVID farmaceuta może wystawić sam na podstawie standardowych pytań i swojej specjalistycznej wiedzy a na pozostałe szczepionki pacjent musi posiadać receptę lekarską. Jeśli chodzi o uprawnienia do wykonywania szczepień czy przeglądów to są one uzyskiwane, dzięki kursom organizowanych w godzinach pracy a system punktów edukacyjnych taki jak w Polsce nie

istnieje i doszkalanie pracowników leży w obowiązku i interesie pracodawcy. Jako ciekawostkę można napisać, że oprócz recept elektronicznych i papierowych są też recepty telefoniczne i wysyłane jako faks. W przypadku recept telefonicznych lekarz dzwoni do apteki i farmaceuta wypisuje ją na specjalnym formularzu a pacjent musi ją odebrać w tej jednej, określonej aptece, natomiast faks, mimo że wydaje się urządzeniem, które prawie wyszło z użytku jest dobrą metodą, która zabezpiecza recepty przed sfałszowaniem, czego nie ma w przypadku choćby poczty elektronicznej. Te dwa typy recept są często używane przez lekarzy dentyistów i weterynarii, którzy nie posiadają systemu recept elektronicznych.

Praca z lekami bez recepty czy suplementami jest prostsza niż w Polsce, gdyż rynek jest o wiele mniejszy a pacjent nie może kupić więcej niż jedno opakowanie leku bez recepty, które zawierają najczęściej tylko 10 do 20 tabletek czy czopków. Oczywiście są od tego pewne odstępstwa i farmaceuta według swojej wiedzy może wydać więcej opakowań, jeśli wymaga tego sytuacja. Nie ma w Norwegii popularnych preparatów złożonych przeciw objawom przeziębienia czy popularnej w Polsce diosminy, a preparaty acyklowiru w tabletkach, czy przeciw infekcjom dróg moczowych są wydawane tylko na podstawie recepty, natomiast tabletki zawierające uliprystal są dostępne bez recepty. Pacjent, który kupuje lek bez recepty w aptece również powinien dostać wystarczającą informację o nim, jednak w praktyce większość pacjentów zażywało je wcześniej i szeroka konsultacja jest zbędna.

Ten krótki tekst o pracy w norweskiej aptece jest tylko pewnego rodzaju obrazem zawodu farmaceuty i nie wyczerpuje tematu, gdyż każdy z akapitów można rozwinąć i opisać bardziej szczegółowo i jeśli będzie zainteresowanie tematem to chętnie opiszę więcej aspektów farmacji w Norwegii lub proces nostryfikacji dyplomu, który jest w miarę łatwy. Inaczej też wyglądają systemy refundacji odpłatności za leki i zamiana na leki generyczne, które według mnie są przejrzyste i bardziej przyjazne dla pacjentów chorych przewlekle. Ciekawą sprawą są też: warunki zatrudnienia, pensja, umowy zbiorowe, związki zawodowe i możliwości strajku i na pewno są to tematy na więcej artykułów.

8. Rekreacja Anna Banaszek – relacja własna

Mistrzostwa Polski Farmaceutów w Maratonie MTB kończą na 1 miejscu w kategorii K2 oraz na 2 miejscu Kobiety Open.

Fot. 22,23 Mgr farm. Anna Banaszek

17-tego września w Bronisławowie odbyły się VI Mistrzostwa Polski Farmaceutów w Maratonie MTB.

Organizatorem był HURTAP SA oraz Okręgowa Izba Aptekarska w Łodzi.

W tym roku mieliśmy zmianę lokalizacji zawodów oraz nowego organizatora technicznego firmę STS TIMING, który odpowiadał za przygotowanie trasy.

Trasa liczyła około 16 kilometrów na rundzie wzdłuż zalewu Sulejowskiego.

Przewyższenie na całym dystansie wynosiło 109 metrów. Płasko nie oznaczało nudno ponieważ było sporo elementów technicznych. Bardzo dobre oznakowanie oraz dużo osób zabezpieczających trasę i wskazujących kierunek jazdy przyczyniło się do tego, że mogliśmy się skupić wyłącznie na ściganiu bez obaw o pomyłkę drogi.

Jak co roku spotkałam wielu znajomych, atmosfera była wspaniała.

Organizacja na wysokim poziomie, z przyjemnością wrócę tam za rok!

mgr farm. Anna Banaszek

9. Vademecum aptekarza

• Przypominamy o ustawowych obowiązkach członków KOIA

- Zgłoszenie objęcia funkcji kierownika apteki , hurtowni , działu farmacji. Informacje można przekazywać pisemnie osobiście, pocztą tradycyjną lub mailowo w terminie 30dni od zaistnienia zmian.
- Zmiana adresu zamieszkania lub korespondencyjnego. Informacje można przekazywać pisemnie osobiście, pocztą tradycyjną lub mailowo w terminie 30 dni od zaistnienia zmian.
- Zmiana nazwiska - należy dostarczyć do biura osobiście lub pocztą PWZ, kopię aktu małżeństwa lub kopię dowodu osobistego ze zmienionym nazwiskiem.
- Zgłoszenie nabytych kwalifikacji zawodowych (Specjalizacja), tytuł naukowy - należy dostarczyć osobiście lub pocztą ksero dyplomu i PWZF

• UBEZPIECZENIE OC dla członków KOIA

Informujemy, że Kielecka Okręgowa Izba Aptekarska kontynuuje program ubezpieczeniowy w zakresie OC farmaceuty. **Składka ubezpieczeniowa jest pokrywana przez KOIA w ramach opłaconych składek członkowskich.** Zakres ubezpieczenia OC farmaceuty obejmuje szkody na osobie lub w mieniu, wyrządzone osobom trzecim w związku z wykonywaniem zawodu farmaceuty. **W związku z powyższym należy pamiętać o terminowym opłaceniu składek członkowskich.**

• Zakończenie okresu edukacyjnego.

Przypominamy, że w 2022 roku zakończy się 5-letni okres edukacyjny dla farmaceutów,

którzy odebrali Prawo Wykonywania Zawodu Farmaceuty **w 2007, w 2012 i w 2017 roku.**

Obowiązek zaliczenia okresu edukacyjnego mają również osoby, które uzyskały zgodę na przedłużenie wcześniejszego okresu edukacyjnego do końca 2022 r.

Zaliczenie okresu edukacyjnego odbywa się na podstawie wpisów w Karcie ciągłego szkolenia i przedłożonych do wglądu dokumentów potwierdzających uzyskanie punktów edukacyjnych.

Kartę szkolenia można odebrać w biurze KOIA. W karcie nie wypełniamy rubryki nr 6 (data i podpis), która jest przeznaczona dla osoby weryfikującej przedłożone certyfikaty.

- Wszystkim osobom, które nie zdołały zebrać odpowiedniej liczby punktów edukacyjnych, a kończą kolejny okres edukacyjny, przypominam, że wniosek o jego przedłużenie (maksymalnie o 24 miesiące) należy składać do Prezesa KORA. Wniosek można złożyć osobiście, przesać pocztą lub mailem do **31.12.2022r.**
- Jednocześnie informujemy, że na platformach edukacyjnych: e-dukacja.pl, <https://pl.fagron.com/pl/fagron-academy>, <https://www.aptekarska.pl/>, <https://www.webinarnia.nia.org.pl/> znajdują się szkolenia pozwalające uzyskać komplet punktów edukacyjnych on-line.

- **Skreślenie z rejestru farmaceutów na skutek nieopłacania składek członkowskich.**

Jedną z nowych regulacji Ustawy z dnia 10 grudnia 2020r. o zawodzie farmaceuty (Dz.U.2021, poz 97) jest art. 82 zmieniający do art. 8f.1 pkt.5 Ustawy z dnia 19 kwietnia 1991r. o izbach aptekarskich (Dz.U.2021, poz.1850) regulujący przypadki stanowiące podstawę do skreślenia z rejestru farmaceutów.

1.Skreślenie z rejestru farmaceutów prowadzonego przez okręgową radę aptekarską następuje wskutek:(...)

5) nieopłacenia składek członkowskich przez okres dłuższy niż 24 miesiące.

10. Pożegnania... w 2022r. odeszły

Ś.P. Mgr farm. Cecylia Stokowiec

Ś.P. Mgr farm. Danuta Potrzebowska

Ś.P. Mgr farm. Barbara Latos

Ś.P. Mgr farm. Krystyna Ryłska

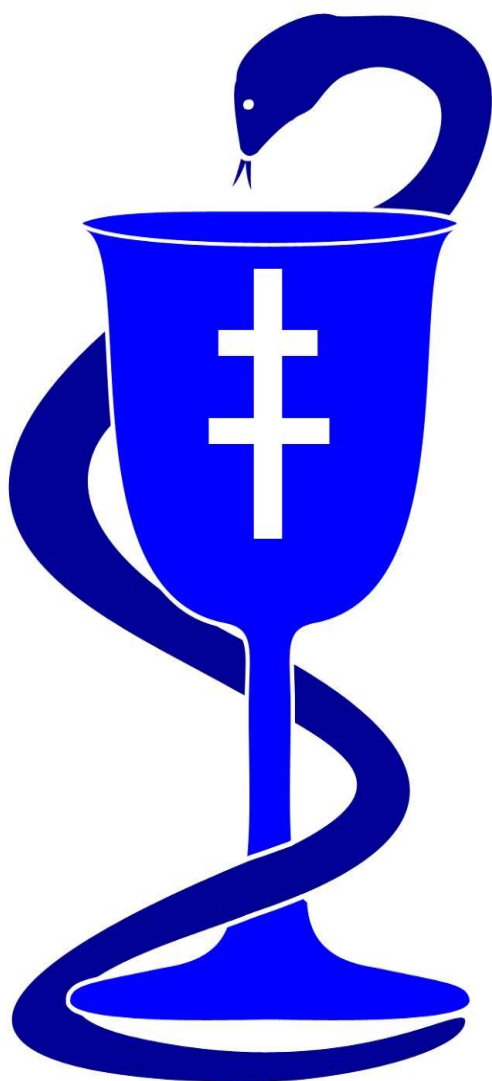

Ś.P. Ewa Najberg
pracownik Biura KOIA

11. Statystyki; Podsumowanie 2022 roku

Do Kieleckiej Okręgowej Izby Aptekarskiej należy ogólnie 935 farmaceutów
(w tym 135 emerytów i 60 osób, które nie wykonują zawodu)

Posiedzenia; Ilość posiedzeń Prezydium KORA	23
Ilość posiedzeń Rady KORA	5
Wydanie Prawa Wykonywania Zawodu	19
Opiniowanie kierowników;	
Do aptek szpitalnych, działów farmacji szpitalnej	11
Do aptek ogólnodostępnych	42
Wpis na listę członków KOIA	44
Skreślenie z listy członków KOIA	17

Kielecka
Okręgowa
Izba
Aptekarska

Wiadomości Aptekarskie